

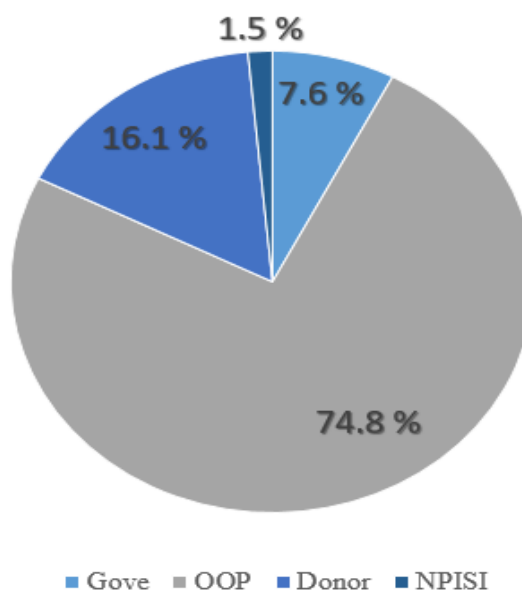
THE
\$ 3.2bn

د عامې روغتيا وزارت

د افغانستان د روغتيا ملي حسابونه، ۱۳۹۹

کب، ۱۴۰۱

د عامې روغتيا وزارت

د افغانستان د روغتيا ملي حسابونه ۱۳۹۹ زيږديز کال

د 1399 زيږديز کال د روغتيا حسابونو د سيستم ميتودولوژۍ پر مټ چمتو شوی راپور

1 فهرست

ii	د جدولونو لیست:
ii	د شکلونو لیست:
iii	اختصارات
v	مننه
vi	1 ۱۳۹۹ کال مهمې موندنې
vii	لنډیز
vii	د راپور جوړل
1	2 شالید
1	2.1 په افغانستان کې د ډیموګرافیک (د نفوس د کچې) او روغتیايي وضعیت شاخصونه
2	3 میتودولوژي او د ډېټا راټولول
2	3.1 د کرنلارې عمومي څیرنه
2	3.1.1 د روغتیايي حسابونو سیستم (2011SHA)
4	3.2 د ډېټا راټولول
4	3.3 د پراختیايي همکارانو سروې گانې
4	3.4 د غیردولتي موسسو سروې گانې
4	3.5 د وزارتونو سروې گانې
4	3.6 دکورنۍ سروې
4	3.7 ستراتیژي او انګېرنې
5	3.8 محدودیتونه/ ستونزې
6	4 د روغتیا ملي حسابونو عمومي موندنې
6	4.1 د روغتیايي لګښتونو جریان یا میلان
6	4.2 د روغتیا ملي حسابونو په ټولو اوه دورو کې د روغتیايي لګښتونو لنډیز
8	4.3 مالي طرحې
9	4.4 د روغتیايي مراقبتونو وړاندې کوونکي
9	4.5 د دندو په تفکیک سره روغتیايي لګښتونه
10	4.6 د ناروغیو په تفکیک سره روغتیايي لګښتونه
10	4.7 د سني ګروپ په تفکیک سره لګښتونه
11	4.8 د جنډر په تفکیک سره لګښتونه
11	4.9 د خدمتونو د وړاندې کولو د عامل په تفکیک سره روغتیايي لګښتونه
12	5 سپارښتنې
6	6 ضمیمې: د روغتیا د ملي حسابونو جدولونه، د روغتیا د ملي حسابونو د چمتو کولو له اېزارو څخه رااخیستل شوي.

6.1	د روغتيايي خدمتونو د تمویل طرحو د عوایدو له مخې د تمویل طرحې په (HF X FS) امریکایي ډالرو ، ۱۳۹۹	13.....
6.2	د تمویل طرحو پر بنسټ د روغتيايي خدمتونو عرضه کونکي (HP X HF) امریکایي ډالر ، سال ۱۳۹۹ ...	14...
6.3	د روغتيايي خدمتونو پر بنسټ د روغتیا تمویل (HF X HC) ، ۱۳۹۹	17.....
6.4	ناروغی له مخې روغتيايي لگښتونه ۱۳۹۹	21.....
7	ماخذونه.....	26.....

د جدولونو لیست

1	جدول: په افغانستان کې د روغتیا د ملي حسابونو په ټولو اوه پړاوونو کې د بودجې د سرچینو لنډیز	7.....
2	جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د تمویل د طرحو د عوایدو په واسطه د روغتیا د اوسنیو لگښتونو تقسیمات	8.....
3	جدول په ۱۳۹۹ کال کې د روغتيايي مراقبتونو د وړاندې کونکو په واسطه روغتيايي لگښتونه	9.....
4	جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د روغتيايي دندو په تفکیک سره د روغتیا د اوسنیو لگښتونو تقسیمات	9.....
5	جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د ناروغیو په تفکیک سره روغتيايي لگښتونه.....	10.....
6	جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د سني ګروپونو په تفکیک سره روغتيايي لگښتونه.....	10.....
7	جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د جنډر (نارینه او ښځینه) په تفکیک سره لگښتونه.....	11.....
8	جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د خدمتونو د وړاندې کولو د عامل په تفکیک سره روغتيايي لگښتونه.....	11.....

د شکلونو لیست

1	شکل: وګړي د عمر او جنس د ګروپونو په توپیر په ۱۳۹۹ کال کې	1.....
2	شکل: د روغتيايي خدمتونو سیستم (SHA ۲۰۱۱) چارچوکاټ	3.....
3	شکل: د روغتیا ملي حسابونو د ټولو اوه و دورو په راپورونو کې د روغتيايي لگښت میلان	6.....
4	شکل: د روغتیا د ملي حسابونو د ټولو پنځو پړاوونو په بهیر کې د تمویلونکو سرچینو د طرحو پر بنسټ د روغتیا د لگښتونو میلان	7.....
5	شکل: په ۱۳۹۹ کال کې د مالي طرحو د عوایدو پر بنسټ د لگښتونو تقسیمات.....	8.....

اختصارات

افغانی	AFN
حاد تنفسي انتان	ARI
د افغاني سرې مياشتې ټولنه	ARCS
د بنسټيزو روغتيايي خدمتونو کڅوړه	BPHS
د روغتيا اوسنی لگښت	CHE
د کاناډا د نړيوالې پراختيا اداره	CIDA
د روغتيايي خدمتونو اړينه کڅوړه	EPHS
اروپايي اتحاديه	EU
د واکسين او معافيت نړيوال ائتلاف	GAVI
نړيواله بودجه	GF
ناخالص کورنی توليدات	GDP
د صحت د تمويل او اقتصاد رياست	HEFD
کورنی	HH
د سره صليب نړيواله کميټه	ICRC
معلومات، زده کړه او اړيکي	IEC
د بستري ناروغانو څانګه	IPD
د دفاع وزارت	MoD
د پوهنې وزارت	MoE
د ماليې وزارت	MoF
د لوړو زده کړو وزارت	MoHE
د کورنيو چارو وزارت	MoI
د عامې روغتيا وزارت	MoPH
د کار او ټولنيزو چارو وزارت	MoLSA
غیردولتي مؤسسه	NGO
د روغتيا ملي حسابونه	NHA
د احصائيې او معلوماتو ملي اداره	NSIA
د اقتصادي همغږۍ او پراختيا سازمان	OECD

د کورنیو لخوا شخصي لگښت	OOP
د افرادو په خدمت کې ناندولې ادارې	NPISI
د امیندواری روغتیا	RH
د ولادې روغتیا ماهر	SBA
د روغتیا د حسابونو سیستم	SHA
نری رنځ	TB
مجموعی روغتيايي لگښت	THE
د ترکیبې د پراختیا او همغږۍ اداره	TIKA
د ملګرو ملتونو د وګړو صندوق	UNFPA
د ملګرو ملتونو د ماشومانو صندوق	UNICEF
د امریکې د متحده ایالتونو د نړیوالې پراختیا اداره	USAID
امریکايي ډالر	USD
عمومي روغتيايي پوښښ	UHC

مننه

د ۱۳۹۹ مالي کال لپاره د افغانستان د روغتيا ملي حسابونو د اووم پړاو راپور د يو شمير اشخاصو او ادارو په مرسته چمتو شوی دی. د روغتيا ملي حسابونو د دغې دورې راپور د روغتيايي حسابونو سيستم (SHA ۲۰۱۱) پر بنسټ برابر شوی دی. موږ له ټولو هغو کسانو د زړه له تله مننه کوو چا چې د دې مهمې هڅې په تر سره کولو سره د پام وړ همکاري کړې ده.

موږ د دغه راپور په چمتو کولو کې د نړيوال روغتيا سازمان په دفتر کې د روغتيا تمويل ملي تخنيکي آفيسر ډاکټر مير نجم الدين هاشمي څخه د دې راپور د چمتو کولو په برخه کې د هغه له نه ستړي کيدونکو هڅو څخه خپله منندويي څرگندوو. همداراز، د روغتيا د ملي حسابونو آفيسرانو هر يو آغلې سعديه صديقي، آغلې ياسمين مهرآئين او بناغلي نجيب الله عابد څخه هم مننه کوو چې د روغتيا ملي حسابونو د دغې دورې راپور په جوړولو کې يې له مرستو دريغ ندی کړی.

د اقتصاد او روغتيا تمويل رئيس بناغلي ډاکټر سيد رسول منگل څخه د روغتيا ملي حسابونو د بشپړې پروسې له څارنې څخه د زړه له کومي مننه کوو.

دا کار به د روغتيا د نړيوال سازمان له مالي او تخنيکي مرستو پرته ممکن نه وو.

په درنښت

ډاکټر قلندر "عبد"

د عامې روغتيا ځای ناستی وزير

کابل، افغانستان

1 ۱۳۹۹ کال مهمې موندنې

- په ۱۳۹۹ کال کې په افغانستان کې د مجموعي روغتيايي لگښتونو (THE) کچه او د روغتيا اوسنيو لگښتونو کچه (CHE)، د ټولټال روغتيايي لگښتونو کچې له مالي لگښت پرته، د امريکايي ډالر له مخې په ترتيب سره 3,205,823,018.4 او 3,121,427,266.7 اټکل شوي ده.
- په ۱۳۹۹ کال کې په افغانستان کې د هر کس پر سر د ټولټال روغتيايي لگښتونو کچه ۹۷,۵ امريکايي ډالره او د روغتيا اوسنيو لگښتونو کچه د هر کس پر سر ۹۴,۹ امريکايي ډالره اټکل شوې ده.
- د ټولټال روغتيايي لگښتونو (THE) کچه د ناخالصو کورنيو توليداتو (GDP) د سلنې له مخې ۱۹,۱% ده، په داسې حال کې چې د روغتيا د اوسنيو لگښتونو (CHE) کچه د سلنې له مخې ۱۸,۶% اټکل شوې ده.
- په ۱۳۹۹ کال کې روغتيا ته د دولت ځانگړې شوې بودجه 238,365,389.85 امريکايي ډالره وه (۷,۶% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په ۱۳۹۹ کال کې د بسپنه ورکونکو له لوري د روغتيا لگښتونه 503,549,920.4 اټکل شوي وو (۱۶,۱% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په ۱۳۹۹ کال کې د کورنيو لخوا له جيب څخه د شخصي لگښتونو کچه 2,335,263,379.88 امريکايي ډالره وه (۷۴,۸% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- د پرچون درملو او د طبي توکو نورو وړاندې کوونکو باندې لگښت 1,277,260,580 امريکايي ډالره اټکل شوی (۴۰,۹% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په روغتونونو باندې د لگښت کچه 310,486,342 اټکل شوې (۹,۹% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په امبولانس روغتيايي خدمتونو په چمتو کونکو باندې اټکل شوي لگښتونه 394,817,326 امريکايي ډالره وو (۱۲,۶% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په روغتون کې د بستر او له روغتون څخه د بهر يا سراپا ناروغانو په څانگو کې اټکل شوي لگښتونه په ترتيب سره 211,668,428.7 امريکايي ډالره (۶,۸% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو) او 419,704,828.9 امريکايي ډالره وو (۱۳,۴% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په وقايه او عامه روغتيايي خدمتونو باندې د لگښتونو کچه 262,103,727.1 امريکايي ډالره اټکل شوې وه (۴,۸% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).
- په ۱۳۹۹ کال کې په کويډ-۱۹ اټکل شوي لگښتونه 123,415,703.7 امريکايي ډالره وو (۴% يې د روغتيا اوسني لگښتونه يا CHE وو).

لنډيز

په افغانستان کې په ۱۳۹۹ کال کې د روغتيا مصارف د ۲۰۱۹ کال په پرتله ۱۰,۷% سلنه زيات شوي او دغه زياتوالي د روغتيايي لگښتونو پر ټولو برخو د پام وړ اغيز کړی دی. په ۱۳۹۹ کال کې اوسنۍ روغتيايي لگښت شاوخوا 3 مليارد امريکايي ډالر دی. د لگښتونو لوړه برخه د کورنيو له جيبونو څخه راځي، چې د اوسني روغتيا لگښتونو 74.8% (CHE) کيږي، د 2.3 مليارد ډالرو اټکل سره. دوهم لوی روغتيايي مصارف د بسپنه ورکونکو لخوا دي، چې د 503,549,920.4 USD اټکل کيږي او د 16.1% CHE استازيتوب کوي. د تمويل کونکي تمويل په دوه مختلف سکيمونو کې مصرف کيږي، د بيلگي په توگه د دولت لخوا ویشل شوي مستقيم بهرنۍ مالي ليرد او ليرد. د حکومت د کورنيو عوايدو څخه د روغتيا لگښتونه 238,365,389.85 USD اټکل شوي چې د 7.6% CHE کيږي. د ناروغيو ځانگړي روغتيايي لگښتونو توليد چې د NHA پخوانيو دورو سره پرتله کوي د NHA د دې دورې يوه بله مهمه مرسته ده.

د راپور جوړل

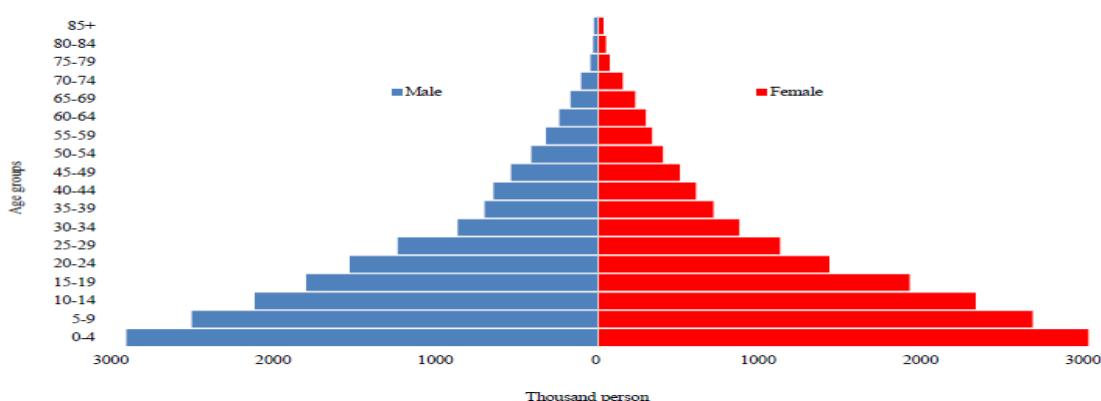
دا راپور له شاليد څخه پيل شوي څلور برخې لري چې د اوسني روغتيا سيستم تنظيم، روغتيا تمويل او د هيواد لوی اقتصادي وضعيت معرفي کوي. دويمه برخه تر ډيره د هغه ميتودولوژي په اړه ده چې په دې څيړنه کې کارول کيږي. دريمه برخه موندنې په متن او جدولونو/گرافونو کې وړاندې کوي. وروستۍ برخه د بحث او پايلې په اړه ده. برسیره پردې، ضميمه د NHA تفصيل جدولونه ښيي. ټول نرخونه په اوسني امريکايي ډالر نرخ کې دي چې د 1 USD د تبادلې نرخ سره د 77 افغانستان سره برابر دی (د افغانستان بانک، ۱۳۹۹).

2 شاليد

2.1 په افغانستان کې د ديموگرافیک (د نفوس د کچې) او روغتيايي وضعیت شاخصونه

په ۱۳۹۹ لمريز کال کې (۱۴۰۰-۱۳۹۹) د افغانستان د وګړو مجموعی شمېره 32.8 ميليون اټکل شوې ده چې له 51 ميليون يې نارينه او 49 ميليون يې ښځې جوړوي. د افغانستان ډېری وګړي ځوانه طبقه ده، چې د وګړو نيمایي برخه يې، نږدې 47% هغه ماشومان دي چې عمر يې له 15 کلونو څخه ټيټ ښودل شوی دی. دا شمېره افغانستان په نړۍ کې په هغو څلورو هېوادونو کې راوړي چې د وګړو تر ټولو لوړ تناسب يې له 15 کلونو څخه ټيټ عمر لري (1 شکل). په افغانستان کې د ځوان نفوس د لوړ تناسب په پام کې نيولو سره پر نورو د تکيې لورې کچې تر څنګ، په افغانستان کې د زېږون کچه ډېره لوړه ده. په 2021-۱۳۹۹- د سړيو منځنی عمر 64 کلونه او د ښځو 67 کلونه ښودل شوی دی (Afghanistan_Statistical-Yearbook-2020-2021_compressed, 2020)

Graph 2-1: Country Population by Sex and Age Groups in 2020-21

1 شکل: وګړي د عمر او جنس د ګروپونو په توپیر په ۱۳۹۹ کال کې

د احصاييه د کتاب په اساس د ۱۳۹۹ او ۲۰۲۱ کال ناخالصه داخلي توليدات تقریبا ۱۶,۸ بليون آمريکايی ډالرو سرانه ناخالصه عوايد ۵۱۱ آمريکايی ډالر تخمین شوی دی.

د عامې روغتيا وزارت ژمن دی چې په روغتيايي برخه کې د بودجو د جريان د تعقيب لپاره په منظم ډول د روغتيا ملي حسابونه چمتو کړي. په تيره لسيزه کې، د عامې روغتيا وزارت د روغتيا د ملي حسابونو اوه راپورونه چمتو کړي، چې په هيواد کې د روغتيا د تمويل وضعیت په اړه مهم معلومات وړاندې کوي. د عامې روغتيا وزارت د روغتيا تمويل پاليسي او اړونده ستراتيژي هم چمتو کړې ده او د روغتيايي څارنې د اصلاحاتو پروسه يې پيل کړې ده چې په روغتونونو کې له ناروغانو څخه د فيسونو اخيستل پلي کوي او د تمباکو کنترول لپاره قانون معرفي کوي (Health).

د 2002 کال راهيسې، له اقتصادي پرمختګونو سره تر څنګ، په افغانستان کې روغتيايي سيستم او روغتيايي خدمتونو وړاندې کولو د پام وړ وده کړې ده. د عامې روغتيا وزارت د روغتيايي سيستم د غښتلي کولو لپاره د روغتيا مختلفې پاليسۍ او ستراتيژياني معرفي کړي دي. په عمومي ډول، د لومړنيو او ثانوي روغتيايي مراقبتونو خدمات د بنسټيزو روغتيايي خدمتونو د کڅوړې (BPHS) او د روغتون د اړينو خدمتونو د کڅوړې (EPHS) له لارې وړاندې کيږي (MoPH, 2018). د عامې روغتيا وزارت ژمن دی چې د افغانانو، په ځانګړي توګه د ښځو او ماشومانو روغتيايي وضعیت پياوړی کړي، په خلکو باندې له مالي بوج څخه د پام وړ مخنيوی وکړي او په دې توګه عمومي روغتيايي پوښښ (UHC) لاسته راوړي.

د عامې روغتيا وزارت په ۱۳۹۹ کال کې د روغتيا د تمویل وضعیت او د وگړو د مالي بارونو کمولو کې د پرمختګ څارلو په موخه، د روغتيا ملي حسابونو اووم پړاو چمتو کړ.

3 میتودولوژي او د ډېټا راټولول

3.1 د کرنلاري عمومي څېړنه

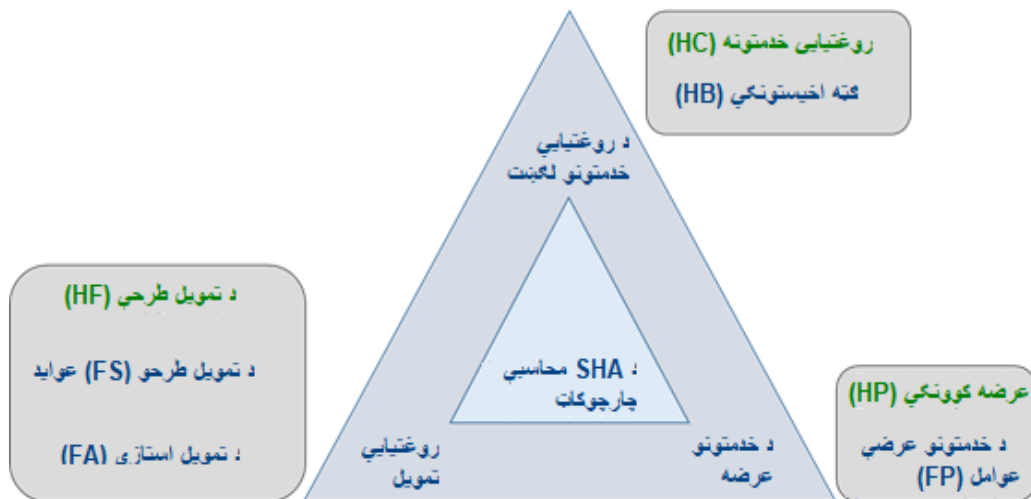
3.1.1 د روغتيايي حسابونو سیستم (2011SHA)

د ډېرو هېوادونو په روغتيايي سیستم کې اوس هم لا اصلاحات روان دي. هغه عوامل چې دغه اصلاحات تر اغېز لاندې راولي په روغتيايي لارو چارو، درملو، او طبي تکنالوژۍ کې له نوښتونو؛ روغتيايي خدمتونو ته د زیاتیدونکې تقاضا؛ او د ناروغیو په باره کې بدلون څخه عبارت دي چې په پایله کې، د روغتيايي خدمتونو لگښتونه د پالیسي جوړوونکو، شنونکو، او عامو خلکو لپاره د پاملرنې وړ موضوع ګرځېدلي ده. په خپل وار سره دا لېوالتیا د لږېرو مفصلو او پېچلو مالوماتو د لاسته راوړو تمه ډېروي، چې اوسمهال د روغتيايي لگښتونو د لاسرسي وړ لورې کچې ډېټا څخه تر لاسه کیږي.

د روغتيا خدمتونو په تمویل کې د زیاتیدونکې لېوالتیا تر څنګ، د اقتصادي همغږۍ او پراختیا سازمان (OECD)، اروپايي اتحادیې (EU) او د روغتيا نړیوال سازمان (WHO) د روغتيا ملي حسابونو جوړولو لپاره یوه معیاري کرنلاره، د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم (SHA 2011) په نوم جوړه کړه. که څه هم د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم (SHA 2011) د 0.1 روغتيايي حسابونو سیستم (SHA0.1) پر بنسټ جوړ شو، خو دا سیستم (SHA 2011) لاندې موضوع عکاسي په تفصیل سره څېړي:

- د 2011 کال د روغتيايي حسابونو سیستم د روغتيايي خدمتونو تمویل تر منځ یوه اړیکه رامنځته کړې ده تر څو د تمویل ترتیباتو (د تمویل طرحو)، سازمانې واحدونو (مالي استازو)، او د عایداتو لوړولو میکانیزمونو په ګډون، د روغتيايي سرچینو د تنظیم، مدیریت، او کارولو د څرنګوالي سیستماتیکې ارزونې ته زمینه برابر کړي.
- د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم د روغتيايي خدمتونو د عرضې لګښت جوړښتونه څېړلي دي او د اوسني روغتيايي لګښت او د روغتيايي خدمتونو په سیستم کې د پانګوونې لګښت تر منځ د تړاو په اړه د تېرو ځینو اېهوماتو د مخنیوي په موخه د پانګونې جوړولو لپاره بېله کرنلاره په پام کې نیولې ده.
- د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم د روغتيايي خدمتونو وظيفوي اړخ په اضافي تحلیل ترسره کړی دی.
- د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم د ګټه اخیستونکو د ځانګړتیاوو، لکه ناروغۍ، عمر، جنسیت، سیمې، او ټولنیز اقتصادي وضعیت له مخې د روغتيايي خدمتونو د لګښتونو په تفکیک کې پرمختګ کړی دی.

په ۳ شکل کې د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم لپاره چارچوکات لیدلې شې چې د روغتيا تمویل، د روغتيايي خدمتونو لګښت او د خدمتونو عرضې تر منځ اړیکه بیانوي. د افغانستان لپاره د روغتيا ملي حسابونو اټکل د 2011 کال روغتيايي حسابونو سیستم د چارچوکات او د روغتيا نړیوال سازمان د لارښود پر بنسټ، د هېواد د وضعیت په پام کې نیولو سره، ترسره شوی دی. راټوله شوې ډېټا د ایکسېل له سپریدشپې او د تولید اوزار (production tool) (V.4006) په کارولو سره او د 2011 کال روغتيايي حسابونو د سیستم پر بنسټ تحلیل شوي ده. د روغتيا ملي حسابونو اوسنۍ دور لاندې بیان شوي اړخونه څاري (OECD, 2011).

2 شکل: د روغتیایی خدمتونو سیستم (SHA 2011) چارچوکات

د تمویل طرحي: د یوه هیواد د روغتیا تمویل سیستم برخې چې د عوایدو تر لاسه کولو ته لارې جوړوي او د روغتیا حسابونو په حدودو کې د توکو او خدمتونو په بدل کې د مستقیمې ورکړې یا پیرودلو لپاره ترې گټه اخیستل کېږي.

مالي سرچینې: د روغتیا تمویل طرحو لپاره د ونډې ځانگړو میکانیزمونو له لارې تر لاسه شوي یا راټول شوي عواید.

مالي استازي: هغه سازمانې واحدونه چې د روغتیا تمویل طرحې اداره کوي.

د روغتیایی خدمتونو عرضه کوونکي: هغه نهادونه چې د روغتیا حسابونو حدود کې دننه د خدمتونو د عرضه کولو په بدل کې پیسې تر لاسه کوي.

روغتیایی خدمتونه: د روغتیا حسابونو حدودو کې دننه عرضه شویو توکو او خدمتونو او ترسره شوي فعالیتونه.

روغتیایی خدمتونو څخه گټه اخیستونکي: د عمر او جنسیت د ځانگړتیاوو له مخې د لگښت مالومات او د هغه چا جزئیات چې له خدمتونو څخه گټه پورته کوي.

د خدمتونو د عرضي عوامل: د فکتور اړونده مالومات چې د روغتیایی خدمتونو د عرضه کوونکو له لوري د لگول شوو توکو او خدمتونو د تولید لپاره کارول کېږي او یا عبارت له هغو فعالیتونو څخه دي چې په سیستم کې ترسره کېږي. د روغتیایی خدمتونو د عرضي د عواملو د اندازه کولو لپاره حد د روغتیایی خدمتونو عرضه کوونکي د مالوماتو په پایله کې ټاکل کېږي. په معمول ډول دا د اصلي روغتیایی لگښت حساب د روغتیایی خدمتونو لگښت له حد سره توپیر لري.

د پانگې جوړول: هغه ډول شتمنۍ چې د روغتیایی خدمتونو عرضه کوونکو د محاسبې دورې په جریان کې تر لاسه کړي وي او د روغتیایی خدمتونو په عرضه کې یې د یو کال څخه د ډیرې مودې لپاره په پرله پسې یا دوامداره توگه کارولي وي.

3.2 د ډېټا راټولول

د روغتيايي لگښت د کيفيت وړ ډېټا ترلاسه کولو په موخه او ددې ډاډ ترلاسه کولو لپاره چې راټوله شوې ډېټا په هېواد کې د ټول لگښت څرگندونه کوي، د روغتيا ملي حسابونو د دغه دور ډېټا د پراختيايي همکارانو، غيرانتفاعي سازمانونو، مالي وزارت، او نورو وزارتونو (د لوړو زده کړو وزارت، د ملي دفاع وزارت، کورنيو چارو وزارت، او د پوهنې وزارت)، غيردولتي موسسو څخه چې کورنيو ته مرستې برابرې، او د کورنيو د سروې په گډون له بېلابېلو سرچينو څخه راټوله شوه.

3.3 د پراختيايي همکارانو سروې گانې

دغه ډېټا له ټولو پراختيايي همکارانو څخه چې د روغتيا او روغتيايي خدمتونو د رسولو لپاره د مالي سرچينو د برابرولو په برخه کې د عامې روغتيا وزارت همکاران گڼل کېږي، راټوله شوې ده. په دغو همکارانو کې د ملگرو ملتونو ادارې، تمويلونکي، سفارتونه، نړيوال او خيريه سازمانه شامل دي.

3.4 د غيردولتي موسسو سروې گانې

د هغو غيردولتي موسسو د اړيکو لېست چې د لومړنيو روغتيايي خدمتونو بستې او د اساسي روغتونونو د خدمتونو د وړاندې کولو قراردادونه لري، د مرستو او مشورتي خدمتونو د همغږۍ له څانگې او د عامې روغتيا وزارت د نړيوالو اړيکو له څانگې څخه ترلاسه شوي دي. د روغتيا د محاسبې ملي ټيم د روغتيا د لگښتونو په اړه د کره معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د ټولو غير دولتي موسسو له استازو سره د ملي روغتيا حسابونو پوښتنليکونه شريک کړل.

3.5 د وزارتونو سروې گانې

د هغو خدمتونو سربېره چې د عامې روغتيا وزارت له لوري وړاندې کېږي، نورو وزارتونو، لکه د ملي دفاع وزارت، د لوړو زده کړو وزارت، د کورنيو چارو وزارت او د پوهنې وزارت هم روغتيايي خدمتونه وړاندې کړي دي. په همدې دليل، د دغو وزارتونو اړونده ادارو ته هم د لگښتونو د ډېټا راټولولو فورمې د ډېټا راټولولو په موخه وړ واستول شوې.

3.6 د کورنيو سروې

با توجه به دسترس نبودن ارقام مصارف خانوار امسال ما در عوض تصميم گرفتيم تا برای تخمين مصارف صحی از پول شخصی خانواده ها، با روش ملاحظه سیرتاریخی مصارف صحی خانواده ها از پول شخصی را برای سالهای 2011، 2014 و 2017 استفاده نموده و مصارف صحی شخصی خانواده هارا تخمين نماييم، ما آخرین نرخ رشد سالانه OOP ها را 8.5 درصد از سال 2014-2017 تخمين زده ايم. تمويل کننده ها و شرکای انکشافی سکتور صحت مصارف صحی را به دالر امريکايی و آيرو گزارش دادند، بر اساس میانگین ارایه شده توسط بانک افغانستان، نرخ تبادل دالر به افغانی معادل 77 افغانی و نرخ معادل 87 افغانی برای یک آيرو در نظر گرفته شد (Da Afghanistan Bank, 2020).

3.7 ستراتيژي او انگېرنې

يو له ننګونو څخه د ځانګړو ناروغيو لپاره د دولت او تمويلونکو د بوديجې ځانګړي کول وو تر څو د ناروغۍ پورې اړوند حسابونه رامنځته شي. په پايله کې، مونږ د لگښتونو د څېړنې له پايلو څخه چې د سراپا او بستري ناروغانو د وضعيت/خدمتونو لپاره پکې د لگښتونو اټکلولو په موخه بنسټه نه پورته کړنلاره کارول شوې وه، کار واخيست. دغه څېړنه د اقتصاد او روغتيا تمويل رياست له لوري ترسره شوه او د کلني راپور لپاره يې د روغتيايي معلوماتو د مديريت سيستم ډېټا کارول په پام کې ونيول. د ناروغيو/حالاتو لېست په ضميمه کې وړاندې شوی دی.

د تېرو دورو په پرتله، د ډېټا راټولولو پر مهال د ځينو ننګونو سربېره د راټولې شوې ډېټا کيفيت په بنسټيزه توګه پرمختګ کړی دی چې دغه پرمختګ په ډېره پيمانه د جزئياتو او د ډېټا د يوشانوالي په برخه کې دی. د ډېټا راټولولو پر مهال، ټيم د ډېټا په کيفيت کې ځينې تشي وليدې، خو له نورو سرچينو څخه د ډېټا له راټولولو څخه وروسته پدې وتوانېدل تر څو د روغتيا ملي حسابونو راپور د توليد او جوړولو پر مهال د تېروتنو شتون له منځه يوسي او يا يې هم راکم کړي.

3.8 محدودیتونه/ ستونزی

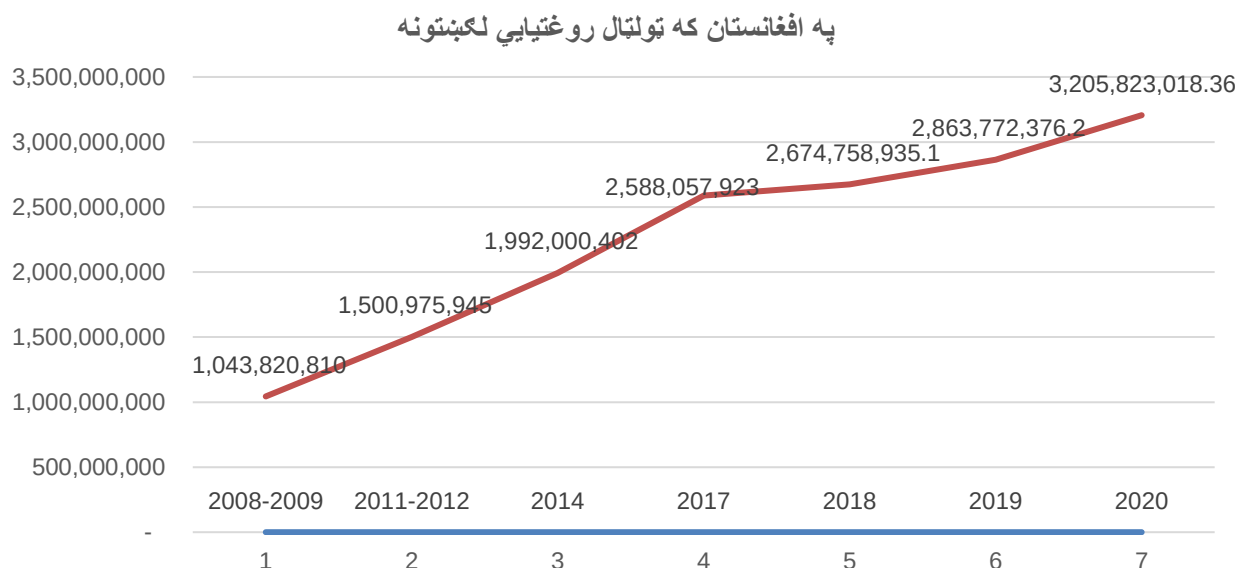
د ارقامو کیفیت په تیرو کلونو کې د میتودولوژۍ پرمختګ او د دوی په تولید کې د برخه اخیستونکو ظرفیت کې وروستي پرمختګونو له امله د پام وړ وده کړې. د دې په پام کې نیولو سره چې د کورنۍ لګښتونه اټکل شوي، دا سپارښتنه کېږي چې لوستونکي د اټکل شوي کورني لګښتونو کارولو په وخت کې احتیاط وکړي (Da Afghanistan Bank , 2020).

4 د روغتیا ملي حسابونو عمومي موندنې

د روغتیا ملي حسابونو لنډې او عمومي موندنې د روغتیا ملي حسابونو د ټولو دورو د لنډیز په توګه په لاندې ډول وړاندې کيږي. تفصیلي موندنې په روغتیايي سیستم کې له هغې سرچینې څخه نیولې چې پیسې ورڅخه لاسته راځي او یا د مالي سرچینې له عایداتو څخه تر هغو ګټه اخیستونکو پورې چې دا پیسې مصرفوي او د جنسیت، عمر او ناروغۍ پر اساس خدمتونو څخه ګټه پورته کوي، د مالي جریان له مخې وړاندې کيږي.

4.1 د روغتیايي لګښتونو جریان یا میلان

د روغتیا ملي حسابونو د ټولو اوه دورو راپورونو په روغتیايي لګښتونو کې د پورته تلونکي میلان ښودنه کوي: په 2009-2008 کلونو کې، په افغانستان کې د ټولټال روغتیايي لګښتونو کچه 1.04 میلیارد ډالره وه او دا کچه په ۱۳۹۹ کال کې 3.2 میلیارد ډالر ته لوړه شوه (4 شکل). په ۱۳۹۹ کې ټول روغتیايي لګښتونه، چې په 2019 کې د ملي روغتیا حسابونو پایلو په پرتله 10.7٪ زیاتوالی څرګندوي. د ټولټال روغتیايي لګښتونو کچه په ۱۳۹۹ کې د هر کس پر سر 97.5 ډالر اټکل شوې او د روغتیا اوسنیو لګښتونو کچه د هر کس پر سر د پانګونې لګښت پرتله 94.4 ډالر اټکل شوې ده.

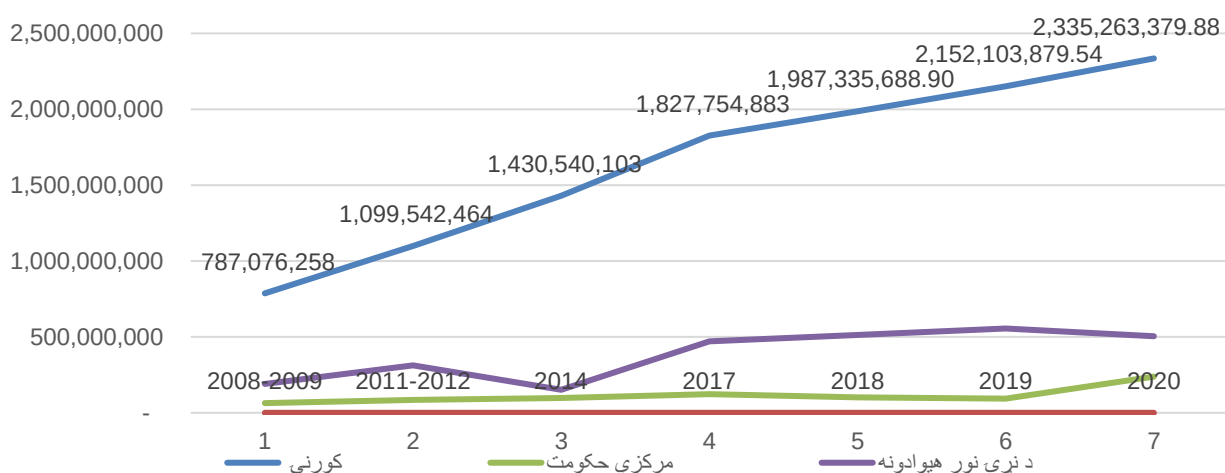
3 شکل: د روغتیا ملي حسابونو د ټولو اوه دورو په راپورونو کې د روغتیايي لګښت میلان

4.2 د روغتیا ملي حسابونو په ټولو اوه دورو کې د روغتیايي لګښتونو لنډیز

د روغتیا ملي حسابونو په ټولو اوه دورو کې بدلونونه ښیي چې د افغانستان د روغتیا په سکتور کې د هر مالي مرسته کوونکي له لوري څومره مالي مرسته شوې ده. ۵ شکل د روغتیا طرحې له مخې په روغتیايي لګښتونو کې بدلون ښکاره کوي، چې په دغو طرحو کې د کورنیو لخوا د جیب څخه شخصي لګښتونه، له کورنیو عایداتو څخه د دولت سهم، د دولت له لوري د بهرنیو تمویلونکو د مرستو توزیع، او د بهرنیو مرستو مستقیم تمویل شامل دی. د تمویل په ټولو طرحو کې ډېروالی په ښکاره توګه څرګند دی. تر ټولو زیات ډېروالی د کورنیو لخوا د جیب څخه په شخصي لګښتونو کې لیدل کيږي چې په 2008-2009 کلونو کې له 787 میلیونه ډالرو څخه په ۱۳۹۹ کې 2.3 میلیارد ډالرو ته پورته شوی دی. په داسې

حال کې چې له کورنیو عایداتو څخه د دولت سهم کم زیاتوالی ښیي چې په 2008/ 2009 کلونو کې له 100 میلیونه ډالرو څخه په ۱۳۹۹ کې 189 میلیونه ډالرو ته پورته شوی دی. د بهرنیو مرستو مستقیم تمويل او د دولت له لوري د بهرنیو تمويلونکو د مرستو د توزیع کچه په 2008/ 2009 کلونو کې 190,710,857 ډالره وه، په داسې حال کې چې په ۱۳۹۹ کال کې دغه کچه 503,549,920.45 ډالرو ته پورته شوې ده.

د روغتیا د ملي حسابونو د ټولو اوه پړاوونو په بهیر کې د تمويلونکو سرچینو د طرحو پر بنسټ

4 شکل: د روغتیا د ملي حسابونو د ټولو اوه پړاوونو په بهیر کې د تمويلونکو سرچینو د طرحو پر بنسټ د روغتیا د لگښتونو میلان

لومړی جدول د روغتیا د ملي حسابونو د ټولو اوه پړاوونو په بهیر کې د بودجې د سرچینو سلنه ښیي. په لومړیو دوه ورو پړاوونو کې د SHA1.0 میتود کارول شوی دی او د 2008-2014، 2011-2012، 2014، 2017، 2018، 2019 او ۱۳۹۹ کلونو لپاره په وروستیو دریو پړاوونو کې د SHA 2011 کرنلاره کارول شوې ده. د روغتیا تمويل د عمومي سرچینو په څرنگوالي کې کوم بدلون ندی راغلی. د کورنیو د جیب څخه شخصي لگښتونه د روغتیا د اوسنیو لگښتونو ترټولو لویه برخه، یعنې له 74.8% څخه زیاته برخه جوړوي. د روغتیا په برخه کې د حکومت لگښتونه نسبتاً لږ دي او افغانستان د روغتیا لپاره د مرسته کوونکو په مالي ملاتړ متکي دی.

1 جدول: په افغانستان کې د روغتیا د ملي حسابونو په ټولو اوه پړاوونو کې د بودجې د سرچینو لنډیز

2020	2019	2018	2017	2014	2011-2012	2008-2009	تمويلونکي سرچينه، د روغتيا د اوسنيو لگښتونو د % په بڼه
74.8 %	77%	76.4%	75.5%	72%	73%	75%	کورنی
16.1 %	19.6%	19.7%	19.4%	23%	21%	18%	پاتې نړۍ
7.6 %	3.4%	3.9%	5.1%	5%	6%	6%	مرکزي حکومت

4.3 مالي طرحي

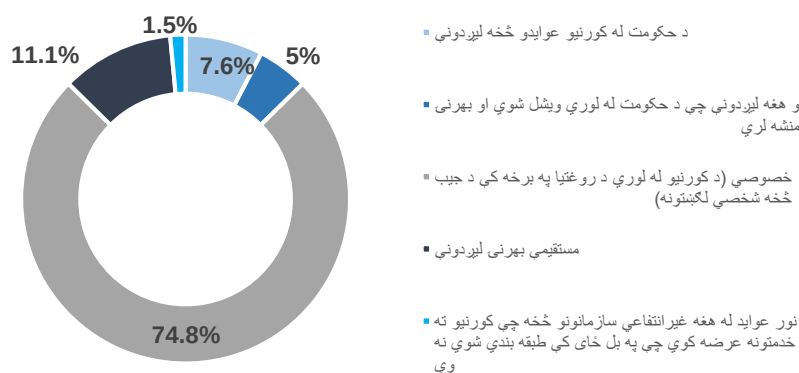
د تمويل د طرحو پر بنسټ د روغتيا لگښتونه د روغتيا اصلي طرحي او دا چې د ټولټال مالي مرستو پرتله څومره مالي مرستې د هرې سرچينې له لوري وړاندې شوې دي. د روغتيا تر ټولو معمولي طرحي هغه دي چې د حکومت د کورنيو عمومي عوايدو، د هغو نړيوالو پرمختيايي گډونوالو د مالي مرستو چې د دولت له لارې سمباليزي، د مستقيمو بهرنيو مالي مرستو او د روغتيا په برخه کې د کورنيو د جيب د شخصي لگښتونو څرگندونه کوي.

په افغانستان کې د روغتيا لپاره د تمويل طرحي دا دي: (1) د دولت له کورنيو عوايدو څخه ليردونې، (2) بسپنه ورکونکي [د بهرنيو سرچينو لخوا هغه ليردونې چې د حکومت لخوا ویشل شوي او بهرنی ليردونې او مستقیمی بهرنی ليردونې رانغاړي] او (3) د روغتيا په برخه کې د کورنيو د جيب څخه شخصي لگښتونه.

د حکومت کورنيو عوايدو د روغتيا د اوسنيو لگښتونو 7.6 % او هغه حکومتي مصارفو چې د بسپنه ورکونکو له خوا تمويلليږي د روغتيا د اوسنيو لگښتونو 5 % برابره کړي ده. په روغتيا باندې د نړيوالو بسپنه ورکونکو مصارفو د روغتيا د اوسنيو لگښتونو 11.1 % تشکیله کړي ده. د کورنيو له جيب څخه شخصي لگښتونه د روغتيا د اوسنيو لگښتونو تر ټولو زياته ونډه (74.8 %) برابره کړي ده، (2 جدول او 5 شکل).

2 جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د تمويل د طرحو د عوايدو په واسطه د روغتيا د اوسنيو لگښتونو تقسيمات

روغتيايي مراقبتونو د تمويل د طرحو عوايد	اندازه (امريکايي ډالره)	سلنه (%)
د حکومت له کورنيو عوايدو څخه ليردونې	238,365,389.85	7.6 %
و هغه ليردونې چې د حکومت له لوري ویشل شوي او بهرنی منشه لري	156,337,123.91	5 %
خصوصي (د کورنيو له لوري د روغتيا په برخه کې د جيب څخه شخصي لگښتونه)	2,335,263,379.88	74.8 %
نور عوايد له هغه غيرانتفاعي سازمانونو څخه چې کورنيو ته خدمتونه عرضه کوي چې په بل ځای کې طبقه بندي شوي نه وي	44,248,576.55	1.5 %
مستقیمی بهرنی ليردونې	347,212,796.54	11.1 %
د روغتيا ټولټال اوسني لگښتونه	3,121,427,266.7	100%

5 شکل: په ۱۳۹۹ کال کې د مالي طرحو د عوايدو پر بنسټ د لگښتونو تقسيمات

4.4 د روغتيايي مراقبتونو وړاندې کوونکي

لکه د نورو هیوادونو په څیر، په افغانستان کې روغتيايي مراقبتونه د روغتونونو، ګرځنده روغتيايي مرکزونو، پرچون پلورونکو او درملتونونو، د عامه روغتیا د پروګرامونو د اداري چارو وړاندې کوونکو، د فرعي خدمتونو د وړاندې کوونکو او د وقایوي مراقبتونو د وړاندې کوونکو په ګډون د خدمتونو د بیلابیلو وړاندې کوونکو لخوا وړاندې کیږي. د پرچون درملو او د طبي توکو نور وړاندې کوونکي د ډیرو زیاتو روغتيايي لګښتونو لامل شوي دي چې په ۱۳۹۹ کال کې یې د روغتیا د اوسنیو لګښتونو یا 40.9 % تشکیل کړي ده. د خدمتونو دوهم ستر وړاندې کوونکي د فرعي خدمتونو له وړاندې کوونکو څخه عبارت دي چې د روغتیا د اوسنیو لګښتونو یا 26.1 % تشکیل کړي ده. د روغتون د مراقبتونو وړاندې کوونکي، د ګرځنده روغتيايي مراقبتونو وړاندې کوونکي، د وقایوي مراقبتونو وړاندې کوونکي او د عامه روغتیا د پروګرامونو د اداري چارو وړاندې کوونکي په ترتیب سره د روغتیا د اوسنیو لګښتونو یا 9.9 %، 12.6 %، 6 %، 4.1 % تشکیل کړي ده (3 جدول).

3 جدول په ۱۳۹۹ کال کې د روغتيايي مراقبتونو د وړاندې کوونکو په واسطه روغتيايي لګښتونه

د روغتيايي خدمتونو وړاندې کوونکي	اندازه (امريکايي ډالره)	(%) سلنه
روغتونونه	310,486,342	9.9 %
د ګرځنده روغتيايي مراقبتونو وړاندې کوونکي	394,817,326	12.6 %
د پرچون درملو او د طبي توکو نور وړاندې کوونکي	1,277,260,580	40.9 %
د عامه روغتیا د پروګرامونو د اداري چارو وړاندې کوونکي	129,301,121	4.1 %
د فرعي خدمتونو وړاندې کوونکي	813,751,004	26.1 %
د وقایوي مراقبتونو وړاندې کوونکي	185,856,977	6 %
ټول نور وړاندې کوونکي	9,953,918	0.3 %
د روغتیا ټولټال اوسني لګښتونه	3,121,427,266.7	100%

4.5 د دندو په تفکیک سره روغتيايي لګښتونه

اټکل شوی دی چې په ۱۳۹۹ کال کې د معالجوي مراقبتونو لګښتونو، چې په هغو کې هم د بستریزو او هم د غیربستر (OPD) ناروغانو د معالجوي مراقبتونو لګښتونه شامل دي د روغتیا د اوسنیو لګښتونو 20.2 % تشکیل کړي ده. له نوموړي سلنې څخه 6.8 % یې د بستریزو مراقبتونو او 13.4 % یې د غیربستریزو (OPD) مراقبتونو لپاره په مصرف رسیدلي ده. د روغتیا د اوسنیو لګښتونو یا CHE تر ټولو زیاته برخه په درملو او طبي توکو لګیدلي ده چې 40.9 % تشکیلوي او وروسته بیا فرعي خدمتونه راځي چې 26.1 % تشکیلوي، ورپسې وقایوي او د عامه روغتیا پروګرامونه دي چې 8.4 % تشکیلوي او په پای کې د روغتيايي سیستم اداره او د عامه روغتیا پروګرامونه قرار لري چې 4.1 % تشکیلوي (4 جدول)

4 جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د روغتيايي دندو په تفکیک سره د روغتیا د اوسنیو لګښتونو تقسیمات

خدمتونو له مخې د کورنیو لګښتونه	مقدار (امريکايي ډالر)	(%) سلنه
معالجوي خدمتونه	631,373,257.6	20.2 %
بستري معالجوي عمومي خدمتونه	211,668,428.7	6.8 %
سراپا معالجوي عمومي خدمتونه	419,704,828.9	13.4 %
فرعي مرستندویه خدمتونه (د خدمت عرضي د ډول ځانګړي کولو پرته)	813,751,003.9	26.1 %
هغه طبي توکي چې له بستر څخه بهر (OPD) ناروغانو ته ویشل شوي دي	1,277,260,580.1	40.9 %
وقایوي او د عامه روغتیا خدمتونه	262,103,727.1	8.4 %
د عامه روغتیا د پروګرامونو روغتيايي اداره	128,578,774.3	4.1 %

0.2%	6,267,207.2	د بیا رغونې مراقبتونه
0.1 %	2,092,716.5	تول نور مراقبتونه
100%	3,121,427,266.7	د روغتیا ټولټال اوسني لگښتونه

4.6 د ناروغیو په تفکیک سره روغتیايي لگښتونه

د روغتیا د ملي حسابونو پدې دوره کې چې د کومو ناروغیو لست شامل شوي دي هغه په دې ډول دي: ساري او پرازیتي ناروغی، د واکسین په واسطه د مخنیوي وړ ناروغی، د زیږون روغتیا، تغذیوي فقدانونه، غیرساري ناروغی، ټپونه، او غیروصفي ناروغی. د ناروغیو بشپړ لیست په (7) ضمیمه کې وړاندې شوی دی. د اوسنیو روغتیايي لگښتونو نږدې 36 % په انتاني او پرازیتي ناروغیو باندې لگول کیږي؛ شاوخوا 34.8 % د زیږون روغتیايي خدمتونو او ناروغیو؛ 5.6 % د تغذیې پر پروگرامونو؛ 5.8 % د واکسین په واسطه وړاندې ناروغیو باندې چې د معافیت یا واکسین پروگرامونو پکې شامل دي؛ 9.7 % پر غیرساري ناروغیو؛ 3.5 % پر ټپونو؛ او 10.5 % پر نامالومو ناروغیو باندې لگول کیږي (5 جدول).

5 جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د ناروغیو په تفکیک سره روغتیايي لگښتونه

د ناروغیو ډولونه	اندازه (امریکايي ډالره)	(%) سلنه
انتاني او پرازیتي ناروغی	1,123,805,976.6	36 %
د واکسین په واسطه د مخنیوي وړ ناروغی	181,606,395.7	5.8 %
COVID-19	123,415,703.7	4%
د زیږون روغتیا	1,086,892,295.8	34.8 %
تغذیوي فقدانونه	173,577,213.5	5.6 %
غیرساري ناروغی	302,016,563.4	9.7 %
ټپونه	107,984,931.4	3.5 %
نامالومو ناروغیو	327,150,286.0	10.5 %
د روغتیا ټولټال اوسني لگښتونه	3,121,427,266.7	100%

4.7 د سني گروپ په تفکیک سره لگښتونه

افغانستان د اقتصادي پرمختګ لپاره په زیاته کچه ځوان ځواک لرونکی نفوس لري. د سني ډلو په تفکیک د لگښتونو او روغتیايي خدمتونو د کارونې په هکله د معلوماتو د نه شتون له امله، موږ دلته له پنځو کلونو څخه د کم او له هغه څخه د پورته عمر وگړو لپاره د روغتیايي لگښت په هکله راپور ورکوو. لاندې جدول ښیي چې په ۱۳۹۹ کې، 809,944,288 امریکايي ډالره (د روغتیا د اوسنیو لگښتونو 26 %) له پنځو کالو څخه د کم عمر په ماشومانو او 2,311,482,979 امریکايي ډالره چې د روغتیا د اوسنیو لگښتونو 74 % تشکیلوي له پنځو کالو څخه د زیات عمر په وگړو باندې لگیدلي ده (6 جدول).

6 جدول: په ۱۳۹۹ کال کې د سني گروپونو په تفکیک سره روغتیايي لگښتونه

نفوس (وگړي)	اندازه (امریکايي ډالره)	سلنه(%)
له 5 کالو څخه د کم عمر ماشومان	809,944,288	26 %
له 5 کالو څخه د زیات عمر کسان	2,311,482,979	74 %

د روغتيا ټولټال اوسني لگښتونه	3,121,427,266.7	100%
-------------------------------	-----------------	------

4.8 د جنډر په تفکيک سره لگښتونه

په ۱۳۹۹ کي، د جنډر (نارینه او ښځینه) لخوا روغتیايي لگښتونه ښیي چې 1,868,126,944 امریکایي ډالره 60% (د روغتیا د اوسنیو لگښتونو) په ښځینه او نږدې 1,253,300,323 امریکایي ډالره 40% په نارینه وگړو باندې مصرف شوي دي (7 جدول).

7 جدول: په ۱۳۹۹ کال کي د جنډر (نارینه او ښځینه) په تفکيک سره لگښتونه

جنډر	اندازه (امریکایي ډالره)	(%) سلنه
ښځینه	1,868,126,944	60 %
نارینه	1,253,300,323	40 %
ټولټال	3,121,427,266.7	100%

4.9 د خدمتونو د وړاندې کولو د عامل په تفکيک سره روغتیايي لگښتونه

د روغتیايي مراقبتونو وړاندې کوونکي نه یوازې روغتیايي مراقبتونه وړاندې کوي، بلکه ځینې داسې محصولات هم وړاندې کوي کوم چې د روغتیايي مراقبتونو له بریده بهر دي. د مراقبتونو د وړاندې کولو د عواملو په اړه معلومات عموماً په ملي کچه په پام کې نیول کېږي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې د روغتیايي مراقبتونو د وړاندې کولو لپاره د سرچینو اغیزمن او مناسب تخصیص په پام کې نیول شوی دی.

په ۱۳۹۹ کي، د عامه روغتیا لگښتونو 27% کارکوونکو ته د معاشونو په ورکولو او 65% په توکو او خدمتونو باندې مصرف شوي ده (8 جدول).

8 جدول: په ۱۳۹۹ کال کي د خدمتونو د وړاندې کولو د عامل په تفکيک سره روغتیايي لگښتونه

د روغتیايي مراقبتونو د وړاندې کولو عامل	اندازه (امریکایي ډالره)	(%) سلنه
د کارکوونکو معاشونه	215,600,283.88	27%
کارول شوي توکي او خدمتونه	514,274,990.57	65%
د روغتیايي مراقبتونو ټول نامشخص شوي عوامل	56,288,612.39	7%
ټولټال	786,163,886.84	100.0%

5 سپارښتنې

روغتيا د ملي حسابونو د دې دورې د تفصيلي تحليلونو او موندنو پر بنسټ، لاندې سپارښتنې وړاندې شوې دي:

- ✓ په روغتيايي چارو کې د حکومت پانگونه زياته کړئ. د افغانستان اسلامي امارت دولت بايد په روغتيايي چارو کې د لگښتونو د پايښت د پياوړتيا په موخه د روغتيا په برخه کې پانگونه زياته کړي .
- ✓ د مالي خطرونو څخه د ساتنې ميکانيزمونه طرح او پلي کړئ ترڅو په روغتيا باندې د کورنيو د جيب څخه شخصي لگښتونه کم شي.
- ✓ لکه څرنګه چې له جيب څخه د شخصي لگښتونو يوه مهمه برخه په درملو مصرف شوې، نو په جدي توګه سپارښتنه کېږي چې له جيب څخه د شخصي لگښتونو د راکمولو په موخه بايد داسې يو پروګرام پلي شي چې د هغې له لارې بايد حکومت د درملو په برخه کې تخفيف وضع کړي .
- ✓ په وقايوي مراقبت باندې بايد پانگونه وشي. پيسو ته د ښه ارزښت ورکولو لپاره، په وقايوي روغتيايي خدمتونو باندې باندې پانگونه بايد وځيرل او زياته شي .
- ✓ د عامې روغتيا وزارت د خصوصي سکتور ستراتيژۍ د پلي کولو له لارې بايد خصوصي سکتور پياوړی او منظم شي.
- ✓ د عامې روغتيا په وزارت کې د پراخه مينه والو ډلو لپاره بايد د روغتيا د ملي حسابونو د چمتو کولو په برخه کې د ظرفيت جوړونې چارې په پام کې ونیول شي .

6 ضمیمه: د روغتیا د ملي حسابونو جدولونه، د روغتیا د ملي حسابونو د چمتو کولو له ازارو څخه راخیستل شوي

6.1 د روغتیايي خدمتونو د تمویل طرحو د عوایدو له مخې د تمویل طرحې په (HF X FS) امریکایي ډالرو ، ۱۳۹۹

نولټال د تمویل طرحې	FS.7	FS.6.3	FS.6.1	FS.6	FS.2	FS.1	د روغتیايي خدمتونو د تمویل طرحو عواید	د تمویل طرحې
	لخوا مستقیمې مرستې د بهرنیو تمویلونکو	له کورنیو څخه نور تر لاسه شوي عواید چې بل ځای مشخص شوي نه وي	له کورنیو څخه نور تر لاسه شوي عواید چې بل ځای مشخص شوي نه وي	نور کورني عواید چې بل ځای مشخص شوي نه وي	د دولت له لوري د بهرنیو تمویلونکو د مرستو توزیع	د دولت کورنیو عوایدو څخه توزیع شوي انتقالات (د روغتیايي موخو لپاره ځانګړي شوي		
394,702,513.80					156,337,123.91	238,365,389.85	HF.1	د دولت طرحې او د روغتیايي خدمتونو د تمویل اجباري او مشارکتي طرحې
394,702,513.80					156,337,123.91	238,365,389.85	HF.1.1	د دولت طرحې
380,019,664.70					156,337,123.91	223,682,540.77	HF.1.1.1	د مرکزي حکومت طرحې
298,957,569.70					156,337,123.91	142,620,445.75	HF.1.1.1.1	د علمي روغتیا وزارت
63,089,358.10						63,089,358.08	HF.1.1.1.2	د دفاع وزارت
8,768,903.20						8,768,903.17	HF.1.1.1.3	د کورنیو چارو وزارت
8,915,050.90						8,915,050.92	HF.1.1.1.4	د لوړو زده کړو وزارت
288,782.90						288,782.86	HF.1.1.1.5	د پوهنې وزارت
14,682,849.10						14,682,849.07	HF.1.1.nec	د سایر مرکزي حکومت طرحې
391,461,373.10	347,212,796.54	44,248,576.55		44,248,576.50			HF.2	د رضاکارانه روغتیايي خدمتونو د ورکړې طرحې
391,461,373.10	347,212,796.54	44,248,576.55		44,248,576.50			HF.2.2	د هغو غیرانتفاعي سازمانونو د تمویل طرحې چې کورنیو ته خدمتونه وړاندې کوي (د)

391,461,373.10	347,212,796.54	44,248,576.55	44,248,576.50			پراختيايي سازمانونو په شمول) د هغو غيرانتفاعي سازمانونو د تمويل نامالومي طرحي چي كورنيو ته خدمتونه عرضه كوي (چي بل خاي مشخصي شوي نه وي)	HF.2.2.nec
2,335,263,379.90		2,335,263,379.88	2,335,263,379.90			د كورنيو لخوا د جيب څخه د شخصي لگښت وركړي	HF.3
2,335,263,379.90		2,335,263,379.88	2,335,263,379.90			د نړۍ د نورو هيوادونو څخه د تمويل ميتودونه (غيرمقيم)	HF.3.nec
3,121,427,266.70	347,212,796.54	44,248,576.55	2,335,263,379.88	2,379,511,956.40	156,337,123.91	238,365,389.85	د روغتيا ټولټال تمويل

6.2 د تمويل طرحو پر بنسټ د روغتيايي خدمتونو عرضه كوونكي (HP X HF) امريكايي ډالر ، سال ۱۳۹۹

All HF	HF.3 د كورنيو لخوا د جيب څخه د شخصي لگښت وركړي	HF.2 د رضاكارانه روغتيايي خدمتونو د وركړي طرحي	HF.1 د دولت طرحي او د روغتيايي خدمتونو د تمويل اجباري او مشاركتي طرحي	د تمويل طرحي			
310,486,341.78	24,753,791.83	93,587,458.92	192,145,091.03	روغتونونه		HP.1	
286,150,303.98	24,753,791.83	79,437,256.04	181,959,256.12	عمومي روغتونونه		HP.1.1	
261,748,257.18	24,753,791.83	56,675,424.11	180,319,041.24	عمومي روغتونونه	HP.1.1.1		
998,961.04		998,961.04		د خصوصي روغتونو	HP.1.1.2		
998,961.04		998,961.04		د ساپرو خصوصي روغتونو	HP.1.1.2.nec		

23,403,085.76		21,762,870.88	1,640,214.88	HP.1.1.nec	نور عمومي روغتونونه	
2,234,575.31		2,234,575.31			د رواني روغتيا روغتونونه	HP.1.2
11,091,404.03		11,091,404.03			تخصصي روغتونونه (د رواني روغتيا روغتونونو پرته)	HP.1.3
11,010,058.46		824,223.55	10,185,834.91		هغه روغتونونه چې مشخص سوي ندي	HP.1.nec
394,817,325.87	234,226,917.00	64,871,572.45	95,718,836.42	د سراپا روغتيايي خدمتونو وړاندې کوونکي HP.3		
141,743.57		141,743.57			طبي اقدامات	HP.3.1
141,743.57		141,743.57		HP.3.1.nec	نامالوم طبي اقدامات (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	
393,241,464.59	234,226,917.00	63,295,711.17	95,718,836.42		د سراپا روغتيايي خدمتونو مرکزونه	HP.3.4
946.39		946.39		HP.3.4.2	د رواني روغتيا او د مخدره توکو ناوړه گټه اخيستنې مرکزونه	
73,193.89			73,193.89	HP.3.4.5	د سراپا روغتيايي خدمتونو غير تخصصي مرکزونه	
393,167,324.31	234,226,917.00	63,294,764.78	95,645,642.53	HP.3.4.9	نور ټول د سراپا مرکزونه	
1,434,117.71		1,434,117.71			د گرځنده روغتيايي مراقبتونو نامشخص وړاندې کوونکي (n.e.c.)	HP.3.nec
813,751,003.94	808,701,708.45	5,049,295.48		د فرعي مرستندويه خدمتونو وړاندې کوونکي HP.4		
5,049,295.48		5,049,295.48			طبي او تشخيصيه لابراتوارونه	HP.4.2

808,701,708.45	808,701,708.45			د فرعي مرستندويه خدمتونو نور عرضه کونکي	HP.4.9	
1,277,260,580.13	1,267,580,962.60	9,549,552.48	130,065.05	د طبي توکو پرچون پلورونکي او نور عرضه کونکي	HP.5	
1,274,204,878.13	1,267,580,962.60	6,623,915.53		درملتونونه	HP.5.1	
3,055,702.00		2,925,636.95	130,065.05	د مصرفي طبي توکو او وسايلو پرچون پلورونکي او نور عرضه کونکي	HP.5.2	
185,856,976.85		166,394,893.83	19,462,083.02	د وفاقوي خدمتونو وړاندې کونکي	HP.6	
129,301,120.54		42,054,682.31	87,246,438.23	د روغتيايي سيستم د مدیریت او تمويل عرضه کونکي	HP.7	
127,940,773.82		40,694,335.59	87,246,438.23	د روغتيايي مدیریت دولتي اداري	HP.7.1	
1,360,346.72		1,360,346.72		نور مدیریتي سازمانونه	HP.7.9	
9,374,117.82		9,374,117.82		نور اقتصادي سازمانونه	HP.8	
9,374,117.82		9,374,117.82		ټولنيز روغتيايي کارکونکي (يا د کليو روغتيايي کارکونکي، روغتيايي کارکونکي، او همداسې نور)	HP.8.3	

579,799.79		579,799.79		د روغتيايي خدمتونو نامالوم عرضه کوونکي (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	HP.nec
3,121,427,266.72	2,335,263,379.88	391,461,373.08	394,702,513.76	د روغتيايي خدمتونو ټولټال عرضه کوونکي	

6.3 د روغتيايي خدمتونو پر بنسټ د روغتيا تمويل (HF X HC)، ۱۳۹۹

All HF	HF.3 د کورنيو لخوا د جيب څخه د شخصي لګښت ورکړي	HF.2 د رضاکارانه روغتيايي خدمتونو د ورکړي طرحي	HF.1 د دولت طرحي او د روغتيايي خدمتونو د تمويل اجباري او مشارکتې طرحي	د تمويل استازي د تمويل طرحي	
631,373,257.57	258,980,708.83	89,212,241.65	283,180,307.09	معالجوي خدمتونه	HC.1
211,668,428.72	19,555,495.54	28,196,124.94	163,916,808.24	د بستري ناروغانو معالجوي خدمتونه	HC.1.1

198,496,576.31	19,555,495.54	19,253,986.12	159,687,094.65	د بسترې ناروغانو عمومي معالجي خدمتونه	HC.1.1.1	
13,171,852.41		8,942,138.82	4,229,713.59	غیرمشتخص بستریز معالجي مراقبتونه (n.e.c)	HC.1.1.nec	
366,003.87		187,582.89	178,420.98	ورځني معالجي خدمتونه	HC.1.2	
178,420.98			178,420.98	ورځني عمومي معالجي خدمتونه	HC.1.2.1	
187,582.89		187,582.89		نامالوم ورځني معالجي خدمتونه (چې بل ځای مشتخص شوي نه وي)	HC.1.2.nec	
419,338,824.98	239,425,213.29	60,828,533.82	119,085,077.87	د سراپا معالجي خدمتونه	HC.1.3	
406,386,690.25	239,425,213.29	50,437,195.06	116,524,281.91	د سراپا عمومي معالجي خدمتونه	HC.1.3.1	
155,774.77			155,774.77	د سراپا تخصصي معالجي خدمتونه	HC.1.3.3	
12,796,359.96		10,391,338.77	2,405,021.19	نامشتخص غیر بستریز (OPD) معالجي مراقبتونه (n.e.c)	HC.1.3.nec	
6,267,207.16		6,062,772.39	204,434.77	د بیا رغوني مراقبتونه		HC.2
204,434.77			204,434.77	د امبولانس بیا رغوني پاملرنه	HC.2.3	
6,062,772.39		6,062,772.39		د بیا رغوني نا مشتخص مراقبتونه (n.e.c)	HC.2.nec	
637,640,464.73	258,980,708.83	95,275,014.04	283,384,741.86	معالجي مراقبتونه او د بیا رغوني مراقبتونه		HC.1+HC.2
211,668,428.72	19,555,495.54	28,196,124.94	163,916,808.24	بستریز معالجي او د بیا رغوني مراقبتونه	HC.1.1+HC.2.1	
366,003.87		187,582.89	178,420.98	ورځني معالجي او د بیا رغوني مراقبتونه	HC.1.2+HC.2.2	
419,543,259.74	239,425,213.29	60,828,533.82	119,289,512.63	غیر بستریز (OPD) معالجي او د بیا رغوني مراقبتونه	HC.1.3+HC.2.3	
6,062,772.39		6,062,772.39		نور معالجي او د بیا رغوني مراقبتونه	HC.1.nec + HC.2.nec	
813,751,003.94	808,701,708.45	5,049,295.48		فرعي مرستندويه خدمتونه (چې د خدمت له مخې مشتخص شوي نه وي)		HC.4
5,049,295.48		5,049,295.48		د لابراتوار خدمتونه	HC.4.1	
808,701,708.45	808,701,708.45			نامالوم فرعي مرستندويه خدمتونه (چې بل ځای مشتخص شوي نه وي)	HC.4.nec	
1,277,260,580.13	1,267,580,962.60	9,549,552.48	130,065.05	طبي توکي (چې د خدمت پر بنسټ مشتخص شوي نه وي)		HC.5

909,090.91		909,090.91		درمل او نور غیرمصرفي طبي توکي	HC.5.1	
909,090.91		909,090.91		نور غیرمصرفي طبي توکي	HC.5.1.3	
1,276,351,489.22	1,267,580,962.60	8,640,461.57	130,065.05	نامالوم طبي توکي (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	HC.5.nec	
262,103,727.10		239,989,256.67	22,114,470.43	وقايوي خدمتونه		HC.6
347,189.64		347,189.64		د تبليغاتي موادو پروگرامونه	HC.6.1	
347,189.64		347,189.64		د تغذيي تبليغاتي پروگرامونه	HC.6.1.2	
5,997,636.63		5,997,636.63		د واکسيناسيون پروگرامونه	HC.6.2	
1,577,875.65		1,577,875.65		د اپيډيمولوژيک او خطر څارنه او د ناروغيو د کنټرول پروگرامونه	HC.6.5	
722,346.22		722,346.22		څارنه او ارزونه (M&E)	HC.6.5.2	
855,529.43		855,529.43		د اپيډيمولوژيک او خطر څارنه او د ناروغيو د کنټرول نامالوم پروگرامونه (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	HC.6.5.nec	
2,410,080.00		2,410,080.00		ناورين او بيرونو حالاتو ته د غبرگون چمتوالي پروگرامونه	HC.6.6	
251,770,945.18		229,656,474.75	22,114,470.43	نامالوم وقايوي خدمتونه (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	HC.6.nec	
128,578,774.32		41,332,336.09	87,246,438.23	حکومتي ادارې، د روغتيا سيستم او تمويل مدیریت		HC.7
8,214,643.12		5,219,323.43	2,995,319.69	حکومتي ادارې او د روغتيا سيستم مدیریت	HC.7.1	
8,214,643.12		5,219,323.43	2,995,319.69	نور د حکومتدارۍ او روغتيا سيستم	HC.7.1.nec	

120,364,131.20		36,113,012.66	84,251,118.55	نامالوم د حکومتاری او روغتیا سیستم او تمویل مدیریت (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	HC.7.nec	
2,092,716.51		265,918.33	1,826,798.19	نور روغتیايي خدمتونه چې بل ځای طبقه بندي شوي نه وي		HC.9
3,121,427,266.72	2,335,263,379.88	391,461,373.08	394,702,513.76	ټولټال روغتیايي خدمتونه		

6.4 ناروغۍ له مخې روغتيايي لگښتونه ۱۳۹۹
د ناروغۍ غبراروند راپور شوي لگښتونه؛ پولي واحد: امريکايي ډالر

ټولټال د تمويل استازي	د تمويل استازي		
	د ناروغۍ/حالتونو طبقه بندي		
1,123,805,976.57	د آنتان او پرازيتي ناروغۍ		DIS.1
38,407,539.37	ايچ آی وي/ايډز او نوري جنسي ليرديدونکي ناروغۍ	DIS.1.1	
1,402,555.82	ايچ آی وي/ايډز او فرصت طلبه انتانات	DIS.1.1.1	
911,894.52	ايچ آی وي/ايډز	DIS.1.1.1.1	
490,661.31	ايډز/توبرکلوز	DIS.1.1.1.2	
37,004,983.55	له ايچ آی وي/ايډز څخه پرته د جنسي اړيکو له لارې نوري ليرديدونکي ناروغۍ	DIS.1.1.2	
52,705,561.91	نری رنځ يا توبرکلوز	DIS.1.2	
52,705,561.91	نامشخص شوی نری رنځ (n.e.c)	DIS.1.2.nec	
28,358,536.77	ملاريا	DIS.1.3	
403,578,422.85	تنفسي آنتانونه	DIS.1.4	
113,008,150.82	سینه و بغل	DIS.1.4.1	
192,302,314.79	فوقاني تنفسي ناروغۍ	DIS.1.4.2	
98,267,957.24	توخی او والکۍ	DIS.1.4.3	
114,141,139.61	نس ناسته	DIS.1.5	
41,763,881.83	حاده وينه لرونکي نس ناسته	DIS.1.5.1	
63,874,172.21	حاده اوبلنه نس ناسته	DIS.1.5.2	
6,878,757.01	نس ناسته او دپهادریشن	DIS.1.5.3	

1,624,328.57	د نس ناستي ناروغيو نور ډولونه	DIS.1.5.nec	
181,606,395.72	د واکسين په واسطه وځايوي ناروغي	DIS.1.7	
51,274,088.29	واکسيناسيون	DIS.1.7.1	
65,593,861.46	شری	DIS.1.7.2	
9,826,795.72	د TT معافيت	DIS.1.7.3	
54,911,650.25	نوري د واکسين په واسطه وځايوي ناروغي	DIS.1.7.nec	
982,679.57	زيری	DIS.1.8	
127,586,498.26	د روغتيا د بين المللي اورژانس	DIS.1.9	
123,415,703.73	COVID-19	DIS.1.9.2	
4,170,794.53	د روغتيا د بين المللي اورژانس	DIS.1.9.nec	
176,439,202.50	نوري او نامالومي انتاني او پرازيني ناروغي (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	DIS.1.nec	
1,086,892,295.85	د زېږون روغتيا		DIS.2
588,082,500.81	د ميندو حالتونه	DIS.2.1	
182,079,046.60	د زېږون وروسته لومړۍ پاملرنه	DIS.2.1.1	
23,338,639.84	د زېږون وروسته نوري پاملرنې	DIS.2.1.2	

181,215,502.02	نورمال ولادت – کور	DIS.2.1.4	
157,502,116.04	عادی زیرون- روغتیایی مرکز	DIS.2.1.4.1	
19,653,591.45	عادی زیرون- په کور کی	DIS.2.1.4.2	
4,059,794.53	دسیرین برخه	DIS.2.1.4.3	
201,449,312.34	انیمیا	DIS.2.1.7	
447,467,149.29	له زیرون څخه وړاندې حالتونه	DIS.2.2	
356,569,288.85	له زیرون څخه وړاندې لومړۍ پاملرنه	DIS.2.2.1	
90,897,860.45	له زیرون څخه وړاندې نورې پاملرنې	DIS.2.2.2	
20,719,366.61	د امیندواری مخنیوي اداره (د کورنۍ تنظیم)	DIS.2.3	
2,953,009.34	د امیندواری مخنیوي خوراکی درمل	DIS.2.3.1	
5,167,352.13	سنتي	DIS.2.3.2	
6,151,688.58	د رحم دننه آله (IUD)	DIS.2.3.3	
2,707,339.45	کنډوم	DIS.2.3.4	
2,460,012.68	دایمي	DIS.2.3.5	
1,279,964.42	د امیندواری د مخنیوي د نورو کړنلارو مدیریت (کورنۍ سمبالنې)	DIS.2.3.nec	
30,623,279.14	د زیرون روغتیا نامالوم حالتونه (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	DIS.2.nec	
173,577,213.49	د خواړخواکۍ ناروغۍ	DIS.3	
24,566,989.31	د مایکروبیوتريټونو اختلالات	DIS.3.1	
25,769,209.71	متوسطه حاده خواړخواکي	DIS.3.2	
56,393,750.95	شدیده حاده خواړخواکي	DIS.3.3	
66,847,263.52	نور تغذیوي فقدانونه	DIS.3.nec	

302,016,563.40	امراض غیر ساری	DIS.4
728,697.71	نیوپلازم	DIS.4.1
3,234,191.31	د انډوکرایین او میتابولیک اختلالات	DIS.4.2
3,234,191.31	شکر	DIS.4.2.1
14,698,546.36	د زړه او رگونو ناروغی	DIS.4.3
9,826,795.72	د وینې لوړ فشار ناروغی	DIS.4.3.1
2,039,394.52	د زړه اسکیمیک ناروغي	DIS.4.3.2
2,832,356.11	د زړه او رگونو نورې او نامالومي ناروغی (چې بل مشخصې شوې نه وي)	DIS.4.3.nec
27,222,822.11	رواني او سلوکي اختلالات، او عصبي حالتونه	DIS.4.4
22,920,359.46	روحي (رواني) اختلالات	DIS.4.4.1
49,133.98	عصبي حالتونه	DIS.4.4.3
4,253,328.67	نامالوم رواني او سلوکي اختلالات، او عصبي حالتونه (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)	DIS.4.4.nec
14,986,459.75	تنفسي ناروغی	DIS.4.5
140,490,032.31	د هاضمې ناروغی	DIS.4.6
137,575,140.13	د پېټنیک اختلال	DIS.4.6.5
2,914,892.17	د هاضمه ناروغی	DIS.4.6.nec
3,197,266.72	د بولي تنانسلي سیستم ناروغی	DIS.4.7
64,306,084.23	حسي اختلالات	DIS.4.8
31,937,086.10	د خولي او غاښونو حالتونه	DIS.4.9

306,285.88	د بيارغوني پاملرنه	DIS.4.11	
909,090.91	د ويني كمښت	DIS.4.15	
107,984,931.41	ټپونه		DIS.5
9,990,017.49	Weapon Wounded	DIS.5.2	
97,994,913.91	Other Injuries	DIS.5.nec	
327,150,286.01	نوري او نامالومي ناروغۍ/حالتونه (چې بل ځای مشخص شوي نه وي)		DIS.nec
3,121,427,266.72	ټولي ناروغۍ		

1. (2020). *Afghanistan_Statistical-Yearbook-2020-2021_compressed*. Kabul/Afghanistan: National statistic and information authority.
2. (2020). *Afghanistan_Statistical-Yearbook-2020-2021_compressed*. Kabul/Afghanistan: National statistic and information authority.
3. Authority, N. S. (2018-19). *Afghanistan Statistical YearBook*. Kabul: July 2019.
4. *Da Afghanistan Bank* . (2020, December 31). Retrieved from Government of Afghanistan : <https://www.dab.gov.af/exchange-rates>
5. Health, M. o. (n.d.). *National Health Strategy 2021-2025*. Kabul: Ministry of Public Health .
6. MoPH. (2018). *Afghanistan Demographic Health Survey* .
7. NSIA. (2018-19). *Afghanistan Statistical Yearbook*. Kabul: July 2019.
8. OECD, E. W. (2011). *A system of Health Accounts* . OECD.

